

Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall for Gjøvik, Land og Toten interkommunale avfallsselskap iks

Tillatelsen er gitt i medhold av

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11, 16, 18 og 29.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.juni 2004, kapittel 9 om deponering av avfall § 9-7 og kapittel 11 om farlig avfall § 11-6.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av tidligere tillatelser, samt opplysninger fremkommet under behandling. Tillatelsen erstatter Fylkesmannen sin tillatelse av 22.6.1998, og forslag til fornyet tillatelse til deponering og mellomagring gitt 30.5.2008.

Bedrifts- og anleggsdata:

Anleggseier	Gjøvik, Land og Toten interkommunale avfallsselskap iks
Beliggenhet/gateadresse	Dalborgmarka, Hunndalen
Gårds- og bruksnr	Gnr 50 bnr 30
Postadresse	Postboks 113, 2807 Hunndalen
Kommune og fylke	Gjøvik, Oppland fylke
Org. nummer	872 323 732, tilhører 966 144 297
NACE-kode og bransje	38.110 Behandling og disponering av ikke-farlig avfall
Kategori for virksomheten ₁	5.4 Fyllplasser som mottar over 10 tonn per dag, eller som har en samlet kapasitet på over 25000 tonn, med unntak av fyllplasser for inert avfall
Tillatelsesnr ₂	2009.206.T

Deponi

Deponikategori ₃	Kategori 2 – Deponi for ordinært avfall
NOSE-kode	109.04.04 Deponi
Risikoklasse anlegg ₄	2
Anleggsnr ₂	0502.035.03 Dalborgmarka, Gjøvik

Gjenvinningsstasjoner

NOSE-kode	109.00.00 Behandling og disponering av avfall
Risikoklasse anlegg ₄	3
Anleggsnr ₂	0502.0035.01 Dalborgmarka, Gjøvik
	0502.0047.01 Biri, Gjøvik
	0502.0041.01 Snertingdal, Gjøvik
	0538.0008.01 Vinjarmoen, Nordre Land
	0538.0013.01 Åmot, Nordre Land
	0536.0025.01 Hov, Søndre Land
	0104.0044.02 Kraby, Østre Toten
	0502.0040.01 Prøvenfeltet, Vestre Toten

Fylkesmannens arkivkode: 2008/2780 471

Dato: 21.12.2009

.....
Lars Eide
avdelingsdirektør

.....
Torunn Margrete Bjerke
saksbehandler

1: Jf vedlegg I til forurensningsforskriften kap 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

2: Jf forurensningsmyndighetenes database Forurensning

3: Jf avfallsforskriften § 9-5 om deponikategorier

4: Jf § 39-6 i forurensningsforskriften § 39 om gebyr for kontroller

Tillatelsens omfang

Denne tillatelsen er en revisjon av tidligere tillatelser der disse legges til grunn for en samlet tillatelse for all virksomhet innenfor GLT-Avfall iks sitt ansvarsområde. Tillatelsen omfatter følgende anlegg:

Anlegg	Lokalisering	Begrensninger og kommentarer	Vilkårssett
Alle		Vilkår som gjelder for alle anlegg.	1
Avsluttet avfallsdeponi	Dalborgmarka	Avslutning og etterdrift	2
Nytt avfallsdeponi	Dalborgmarka	Nytt deponi etablert i 2009.	3
Sorteringsanlegg og mellomagring	Dalborgmarka	Ettersortering av næringsavfall og mellomagring.	4
Gjenvinningsstasjoner	Dalborgmarka, Gjøvik kommune Biri, Gjøvik kommune Snertingdal, Gjøvik kommune Vinjarmoen, Nordre Land Åmot, Nordre Land kommune Hov, Søndre Land kommune Kraby, Østre Toten kommune Prøven-feltet, Veste Toten	Gjelder mottak av sortert avfall som skal til gjenvinning, inkludert farlig avfall og restavfall.	5

Tillatelsen omfatter mottak, håndtering og deponering av avfall etter nærmere fastsatte vilkår, og gjelder fram til ny revisjon.

Tillatelsen kan endres etter § 18 dersom Fylkesmannen finner det nødvendig, og senest ved avslutning av anleggene.

Denne tillatelsen fritar ikke GLT-Avfall for innhenting av tillatelser for andre sider ved virksomheten på avfallsplassen.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at skader som måtte oppstå i henhold til denne tillatelsen ikke fritar GLT-Avfall eller kommunen for plikt til å betale erstatning eller vederlag etter granneloven, jf. forurensningsloven § 56.

GLT-Avfall eller selskapets eiere har plikt til etterdrift av deponi i 30 år etter avslutningstidspunkt.

Innholdsfortegnelse:

1. Generelle vilkår alle anlegg.....	4
1.1 Ramme for tillatelsen	4
1.2 Forurensningsmyndigheten	4
1.3 Plikt til å redusere forurensning	4
1.4 Tiltak ved økt forurensningsfare	5
1.5 Nærmiljøtiltak	5
1.6 Internkontroll.....	6
1.7 Journalføring drift	6
1.8 Rapportering og informasjon	7
1.9 Dokumentasjon av anleggene.....	7
1.10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	8
1.11 Eierskifte	8
1.12 Ansvarsforhold	8
1.13 Overtredelse av vilkårene.....	8
1.14 Finansiell garanti og kostnadsdekning	8
2. Særskilte vilkår for avsluttet deponi.....	9
2.1 Generelle krav	9
2.2 Særskilte krav for avslutning.....	9
2.3 Særskilte krav for etterdrift	12
2.4 Krav til kontroll og overvåkning i avslutnings- og etterdriftsfasen	12
2.5 Opphør av etterdrift.....	14
3. Særskilte vilkår for nytt deponi.....	15
3.1 Avfall som kan deponeres	15
3.2 Behandling av avfall før deponering.....	15
3.3 Særskilte krav til deponeringen.....	16
3.4 Registrering og kontroll ved mottak av avfall til deponi	16
3.5 Beskyttelse av jord og vann	17
3.6 Sigevannshåndtering	17
3.7 Deponigass	17
3.8 Oppfylling og drift	18
3.9 Kontroll og overvåkning	18
4. Særskilte vilkår for sorteringsanlegg og mellomlagring.....	20
4.1 Generelt	20
4.2 Sorteringsanlegg.....	20
4.3 Mellomlagring av avfall	20
4.4 Forurensede masser	21
5. Særskilte vilkår for gjenvinningsstasjoner.....	22
5.1 Generelt	22
5.2 Tillatte avfallsfraksjoner	22
5.3 Utforming og drift	22
5.4 Farlig avfall	23
5.5 Asbestholdig avfall.....	24
Vedlegg 1	25
Vedlegg 2.....	26
Vedlegg 3.....	27

Tittel :	Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall	Vilkårssett nr. 1
Bedrift :	GLT-Avfall iks	Gitt dato : 21.12.2009
Anlegg:	ALLE ANLEGG	
Sted :	Gjøvik kommune Nordre Land kommune Søndre Land kommune Østre Toten kommune Vestre Toten kommune	

1. Generelle vilkår alle anlegg

Dette er generelle vilkår som gjelder for alle anleggene som er regulert av denne tillatelsen.

GLT-Avfall er ett interkommunalt selskap som tar imot avfall fra nesten 30.000 abonnenter i Gjøvik, Søndre og Nordre Land, og Østre og Vestre Toten. Det ble behandlet ca 78.000 tonn avfall inkludert dekkmasse i 2008.

Selskapet skal jevnlig informere abonnenter og publikum om avfallsordningen, leveringsmuligheter og åpningstider ved avfallsmottakene direkte og ved annonsering.

1.1 Ramme for tillatelsen

Tillatelsen omfatter mottak, håndtering og deponering av avfall etter nærmere fastsatte vilkår.

Tillatelsen gjelder fram til ny revisjon. Med bakgrunn i den utvikling som eksisterer på dette området, vil det være naturlig med en ny revisjon om 5-10 år, og senest ved avslutning av ett eller flere av anleggene.

Tillatelsen kan endres etter forurensningsloven § 18 dersom Fylkesmannen finner det nødvendig.

1.2 Forurensningsmyndigheten

Fylkesmannen i Oppland fører tilsyn med at bestemmelsene i denne tillatelsen overholdes, og kan i særlige tilfeller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra vilkårene i tillatelsen.

Selskapet plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de etater og institusjoner disse bemyndiger, inspisere anleggene og virksomheten til enhver tid. Selskapet skal også gi forurensningsmyndigheten de opplysninger som er nødvendig for at den kan utføre sine gjøremål, jf. forurensningsloven §§ 49 og 50.

Fylkesmannen kan pålegge selskapet å sørge for eller bekoste undersøkelser eller lignende tiltak for å fastslå om og i hvilken grad virksomheten fører eller kan føre til forurensning.

Dersom driften av anleggene forårsaker uforutsette miljøulemper for omgivelsene, kan Fylkesmannen pålegge selskapet å foreta nødvendige endringer i anlegg og drift, eventuelt stanse hele virksomheten eller deler for kortere eller lengre tid.

1.3 Plikt til å redusere forurensning

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter

bedriften å redusere utslippene, herunder støy og lukt, så langt dette er mulig uten urimelige kost/nytte vurdering.

Selskapet plikter å sørge for og bekoste undersøkelser eller lignende tiltak for å fastslå eventuell forurensning, samt kartlegge årsaken til eller virkningene av inntrådt forurensning, og klarlegge hvordan forurensningen kan motvirkes.

1.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold, unormale klimatiske forhold, eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter selskapet å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 1.10.2.

1.5 Nærmiljøtiltak

Det skal utarbeides eget program for bekjempelse av skadedyr og fugleplager.

1.5.1 Lukt, støv og støy

Lukt, støv og støy fra anleggene skal til enhver tid være så lavt at eksisterende boligområder og offentlige områder ikke blir nevneverdig sjenert. Klager på lukt, støv og støy skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte plagen.

Alle anlegg skal drives slik at nærmiljøet ikke blir sjenert av lukt. Dersom det oppstår lukt fra anleggene, vil Fylkesmannen kunne stille krav om endret behandling av avfallet slik at en kan få kontroll med luktutslipp.

For å unngå støvproblemer i nærmiljøet skal vegger og plasser rengjøres/vedlikeholdes regelmessig, eller andre støvreduserende tiltak skal settes i verk.

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi døgnmiddel ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{A1}
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAekvT} : gjennomsnittlige (energimidlede) nivået for varierende støy over en bestemt tidsperiode T

L_{A1} : statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden (T-1442)

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av avfall. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

1.5.2 Inngjerding, port og skilting

Avfallsplassen skal være inngjerdet med minst 2 m høyt stålflettet gjerde. Utenom åpningstider skal plassen være stengt og låst. Ved inngangspartiet skal det være tydelige

skilt med opplysninger om regler og avfallslevering. Avfallsanleggene skal, der hvor det er relevant for å redusere naboers sjenanse av anlegget, skjermes mot innsyn.

Flygeavfall skal begrenses mest mulig, blant annet ved oppsetting av gjerde eller fangnett med tilstrekkelig høyde. Om nødvendig må selskapet sørge for opprydning i berørte områder.

1.5.3 Adkomst og veier på anlegget

Atkomst til anleggene og kjøreveier inne på områdene skal være dimensjonert slik at de har tilstrekkelig bæreevne for å tåle trafikk av tunge kjøretøyer.

Selskapet plikter alltid å holde anlegget og områdene omkring anlegget, inkludert nærmeste tilførselsveier, i orden og fri for forsøpling.

Det tillates ikke lagring av gjenstander og avfall utenfor inngjerdet området. Tomme containere fra Retura kan lagres på avgrenset område ved hovedport.

1.6 Internkontroll

Selskapet plikter å utføre internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

For alle anlegg som reguleres av kravene i denne tillatelsen, som oppsamlingssystem for sigevann, gassanlegg, overvannssystem og grunnvannsbrønner, skal det foreligge oppdaterte prosedyrer for drift, vedlikehold, oppfølging og kontroll. Driftsrutinene skal sikre at nærmiljølempen som følge av driften reduseres til ett minimum.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

Selskapet har plikt til å påse at anleggene som omfattes av denne tillatelsen drives med kompetent personale.

1.7 Journalføring drift

Det skal føres driftsjournal ved alle anleggene. Noe avhengig av anleggets art, skal følgende forhold registreres:

1. Dato for mottak av avfallsleveranse.
2. Mengde og kategori avfall som leveres.
3. Basiskarakterisering av avfall til deponi, eller sammendrag av dette.
4. For farlig avfall skal dessuten deklarasjonsnummer, avfallsprodusent, avfallstype i henhold til forskrift om farlig avfall, fareklasse, mengde avfall og antall kolli registreres. Det skal også registreres når avfallet forlater plassen og hvor det leveres.
5. Resultat fra stikkprøvekontroller av avfallsets sammensetning
6. Eventuelle avvik fra vilkårene i denne tillatelsen

Forurensningsmyndigheten kan pålegge selskapet å sende kopi eller sammendrag av alle journaler.

---

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

1.8 Rapportering og informasjon

1.8.1 Elektronisk rapportering

Det skal årlig rapporteres elektronisk på Internett via Altinn.no.

Avfallskoder i NS9431² skal benyttes. For farlig avfall skal i tillegg EAL-koder brukes.

For sigevann skal det minimum rapporteres på:

- konsentrasjoner av forurensningskomponenter i sigevannet ut fra deponiet (før rensing)
- konsentrasjoner av forurensningskomponenter i sigevannet etter eventuell lokal rensing
- sigevannsmengde, totalt for året

Ytterligere informasjon om vilkår for overvåkning av sigevann, overvann og grunnvann står under punkt 3.10.2.

For deponigass skal det minimum rapporteres på:

- antall driftstimer for anlegget siste år
- mengde gass oppsamlet
- volumprosent metan i gass og samlet energimengde (MWh pr år)
- mengde metan til fakling, varme og elektrisitet

For overvann og grunnvann skal rapporteringen omfatte konsentrasjoner av forurensningskomponenter oppstrøms og nedstrøms deponiet.

1.8.2 Årsrapport

Selskapet skal innen 1. mars hvert år rapportere for forrige kalenderår, jf. avfallsforskriften § 9-13. Her skal det gis opplysninger om resultat av registrering og kontroll av mottatt avfall, samt overvåkingsdata i henhold til vilkår i denne tillatelsen.

Rapporten skal omfatte økonomistatus:

- Samlede kostnader til administrasjon, drift, vedlikehold og kapitalkostnader.
- Samlede inntekter gjennom avfallsgebyr og leveringsgebyr.
- Oversikt over gebyr for levering av avfall ved anlegget, og årlig avfallsgebyr for den enkelte abonnent.

1.8.3 Miljørapport

I årsrapporten, eller i tillegg til den, skal det utarbeides en miljørapport. Denne skal omfatte alle forhold ved anleggene som påvirker miljøet, eksempelvis:

- Kontroll av sigevannets influens på grunnvann.
- Kontroll av utslipp til luft.
- Antall driftstimer
- Mengde gass oppsamlet, volumprosent metan, mengde metan til fakling, varme, elektrisitet
- Antall stikkprøvekontroller og resultater av disse
- Om miljøkravene som er satt i tillatelsen er tilfredsstillt, og eventuelle avvik
- Om det forekommer miljøulempen som etter eierens vurdering bør utbedres

1.9 Dokumentasjon av anleggene

Det skal til enhver tid foreligge godkjent reguleringsplan, ajourførte kart over avsluttede deponiområder, omfang av eksisterende og planlagte deponiområder, høyder, maksimale helninger, anvisninger til avslutningsplan, og lignende.

---

² Denne inndelingen er i samsvar med strukturen i databasen Forurensning.

Det skal til enhver tid foreligge ajourførte tegninger over alle tekniske installasjoner. Det vil si bygninger, kummer, drengrofter og ledninger, bekkelukkinger, utslippsarrangement, bunntettingsmetoder/system, rør for gassuttak, overdekkingsystem, topptetting og lignende med materialvalg og driftsmetoder under ulike tidsrom.

1.10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

1.10.1. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av en miljørisikoanalyse og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

1.10.2 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift³. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

1.10.3 Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning. Fylkesmannen forutsetter at bedriftene kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn.

1.11 Eierskifte

Driftsansvarlig er ansvarlig for å varsle Fylkesmannen dersom eiendommen skal skifte eier eller ansvaret for drift skal overføres til et annet ansvarlig foretak. Melding skal sendes så snart som mulig og senest innen en måned før endringen har funnet sted.

1.12 Ansvarsforhold

Tillatelsen fritar ikke søkeren for innhenting av tillatelse for andre sider ved virksomheten på anleggene som eksempelvis arbeidsmiljø, brann- og eksplosjonsvern mv. Tillatelsen fritar ikke anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf forurensningsloven § 10, annet ledd.

1.13 Overtredelse av vilkårene

Overtredelse av vilkårene i tillatelsen er straffbart i henhold til forurensningsloven. Ved overtredelse av tillatelsen eller vilkårene knyttet til denne kommer forurensningsloven kapittel 10 til anvendelse, dersom forholdet ikke påtales etter strengere straffebestemmelser.

1.14 Finansiell garanti og kostnadsdekning

Bedriften skal ha etablert en tilfredsstillende finansiell garanti eller annen tilsvarende sikkerhet for deponiene. Dette for å sikre at forpliktelsene som følger av denne tillatelsen, herunder kravene til nødvendige tiltak i avslutnings- og etterdriftsfasen, kan oppfylles, jf avfallsforskriften § 9-10⁴.

---

³ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

⁴ Veileder TA-2150/2006 har mer informasjon om finansiell garanti for avfallsdeponi.

Tittel:	Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall		Vilkårssett nr. 2
Bedrift:	GLT-Avfall iks	Gitt dato :	21.12.2009
Anlegg:	AVSLUTTET DEPONI		
Sted:	Dalborgmarka i Gjøvik kommune	UTM-nord/øst:	6737900 / 589450

2. Særskilte vilkår for avsluttet deponi

2.1 Generelle krav

Avsluttet deponi skal tildekkes og driftes som beskrevet i denne tillatelsen. Før deponiet tildekkes skal Fylkesmannen varsles, slik at Fylkesmannen kan gjennomføre en sluttinspeksjon.

2.1.1 Bruk av underoperatører

Dersom driftsansvarlig velger å gjennomføre avslutning og etterdrift ved bruk av underoperatører, er den driftsansvarlige likevel ansvarlig for at kravene til avslutning og etterdrift av deponiet følges. Driftsansvarlig er også ansvarlig for all rapportering til Fylkesmannen.

2.1.2 Oversikt over deponiets utstrekning

Driftsansvarlig skal påse at deponiets arealmessige utstrekning er avmerket på kart. Områder med farlig avfall skal særlig avmerkes. Kartet skal være tilgjengelig for fremtidige grunneiere og forurensningsmyndigheten.

2.1.3 Rådighetsbegrensning

Driftsansvarlig pålegges med dette en rådighetsbegrensning på den delen av eiendommen hvor det befinner seg et avfallsdeponi, jf. kartet over deponiets utstrekning:

Bygge- og gravearbeider på denne delen av eiendommen kan ikke finne sted uten at Fylkesmannen i Oppland er varslet og har gitt sin tillatelse til slike arbeider. Videre skal Fylkesmannen varsles dersom faktisk bruk av eiendommen endres vesentlig.

2.2 Særskilte krav for avslutning

Med avslutningsfasen menes tiden fra all deponering av avfall opphører og frem til deponiet er tildekket i henhold til kravene i dette dokument.

2.2.1 Terrengarrondering

Deponiets overflate og omkringliggende arealer skal være utformet på en slik måte at overvann i størst mulig grad føres bort fra deponiet. Dette gjelder også etter at deler av deponiet har satt seg.

Deponiets overflate bør ha et fall på minimum 5 prosent etter setninger. Der dette ikke er mulig, skal det etableres grøfter eller overvannssystem som fører vannet ut av deponiområdet.

2.2.2 Toppdekke

Toppdekke er her en felles betegnelse for de lag med masser eller membraner som legges oppå avfallet etter at deponeringen har opphørt.

Oppbyggingen av deponiets toppdekke skal skje på en slik måte at stabiliteten i avfallsmassen og toppdekket sikres, særlig for å forebygge utglidninger. Dersom det etableres en kunstig barriere, må denne sikres mot setningsskader.

Toppdekket skal utformes slik at det i størst mulig grad, bare slipper gjennom den vannmengden inn i deponiet som er nødvendig for å opprettholde en naturlig nedbrytning av avfallet. I tillegg skal toppdekket bidra til å redusere emisjonen av metan og luktende gasser til et minimum.

Toppdekket skal bygges opp av flere lag, jf tabell 1 og på en slik måte at det sikres en stabil struktur og at en sammenblanding av de ulike lagene unngås. Utformingen av toppdekket skal tilpasses deponiets fremtidige arealbruk.

Tabell 1: Krav til oppbygging av toppdekke:

Toppdekkets inndeling i lag	Funksjon	Materiale	Krav til lag-tykkelse el permeabilitet
Vekstlag	Danne grunnlaget for den kommende arealbruken og erstatte naturlig jordsmonn. Hindre erosjon og uttørring og oppsprekking av et eventuelt impermeabelt tettingslag.	Kan bestå av vekstjord og andre steinfrie, permeable løsmasser	> 1 m og for øvrig tilpasses planlagt arealbruk som deponiet skal tilbakeføres til (for eksempel > 1,5 m dersom bruk som dyrket jordbruksareal)
Dreneringslag II	Hindre at vann blir stående over tettingslaget og redusere mengden vann som kan trenge ned i avfallet. Skal til dels også tjene som beskyttelse for tettingslaget under.	Permeable masser som pukk, grus og sand. Avfallsrelatert materiale eller masser som ønskes brukt, skal maksimalt inneholde miljøgifter opp til SFTs normverdier, jf. forurensningsforskriften kap.2, ha ønsket permeabilitet og andre egenskaper som gjør de egnet til formålet.	> 0,5 m må for øvrig tilpasses ift arealet som skal dreneres.
Tettingslag Middels tett minerallag	Redusere vanngjennomstrømningen i deponiet.	Steinfrie masser av ønsket permeabilitet og komprimeringsgrad eller kunstig membran. Avfallsrelatert materiale eller masser som ønskes brukt, skal være i samsvar med mottakskriteriene for lettere forurensede masser på inert deponi, jf. avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II, pkt. 2.1, ha ønsket permeabilitet og andre egenskaper som gjør de egnet til formålet.	$1 \times 10^{-6} < K < 1 \times 10^{-9}$ m/s og minimum tykkelse 0,5 m
Dreneringslag I	<i>Gass:</i> Lede gassen til et gassoppsamlingsystem eller bidra til fordeling av gassen under et oksidasjonslag <i>Sigevann:</i> Drenering av sigevann som presses ut av avfallet, særlig i skråninger	Grov sand, grus, pukk, knust betong/teglstein og lignende. Avfallsrelatert materiale eller masser som ønskes brukt, skal være i samsvar med/ mottakskriteriene for lettere forurensede masser på inert deponi, jf. avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II, pkt 2.1, ha permeabilitet og andre egenskaper som gjør de egnet til formålet.	> 0,3 m Kan kombineres med dekkmasselaget under dersom dekkmassen har gode nok drenerende egenskaper. Jo tettere tettingslaget er, desto høyere permeabilitet fordres av dreneringslaget.
Dekkmasse	Dekke til avfallet og være et godt underlag for resten av toppdekket	Relativt ensartet, inert materiale	> 0,3 m Tykkelse og kornfordeling må tilpasses lokale forhold.

Masser som skal benyttes i toppdekket over gassdreneringslaget eller som dekkmasser over avfallet for å få riktig form på deponiets overflate, skal ikke inneholde forurensningsstoffer som overstiger akseptverdiene angitt i tabell 2.

Tabell 2: Krav til forurensningsnivå i masser som skal benyttes til avsluttende tildekking

Masser over impermeabelt/tetteste lag	Maksimalt innhold skal ikke overstige SFTs normverdier, jf. forurensningsforskriften kap.2.
Masser i impermeabelt/tetteste lag samt masser mellom impermeabelt/tetteste lag og avfallet	Skal overholde mottakskriteriene for lettere forurensede masser på deponi for inert avfall, jf. avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II, pkt 2.1.

2.2.3 Overvannssystem

Det skal etableres et overvannssystem som leder mest mulig av overvannet bort fra deponiet. Eksisterende bekkeinntak og bekkelukninger skal kontrolleres og sikres mot utlekking av overvann til deponiet eller innlekking av sigevann. Dersom det etableres et lukket overvannsanlegg med ledninger og overvannskummer, må anlegget sikres mot utlekking av gass via kummene.

2.2.4 Sigevannsoppsamling

På grunnlag av deponiets egenskaper og de meteorologiske forhold på stedet, skal det treffes nødvendige tiltak for å:

- ha kontroll med inntregning av over-/grunnvann i deponiet
- samle opp forurenset overvann og sigevann
- behandle alt forurenset vann som samles opp, dersom det er nødvendig for å oppnå påkrevd utslippskvalitet.

2.2.5 Sigevannsbehandling

Forurenset vann og sigevann som samles opp, skal behandles dersom dette er nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet.

Fylkesmannen kan stille mer konkrete krav om rensing av sigevannet, bl.a. dersom deponiets overvåkingsresultater skulle vise at det er nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet.

2.2.6 Deponigass

Deponigass skal som en hovedregel samles opp for energiutnyttelse, alternativt fakling, fra alle deponiceller med signifikant gassproduksjon. Gassanlegget skal tilfredsstillende alle sikkerhetskrav gitt av andre myndigheter, se vedlegg 3.

Driftsansvarlig skal sørge for en evaluering av eksisterende gassuttaks effektivitet og vurdert behov for oppgraderingstiltak.

2.2.7 Anlegg

Veier, ledningsanlegg og kabelanlegg som ikke lenger skal benyttes skal fjernes eller sikres slik at sigevann og deponigass ikke føres ut av deponiområdet, men frem til eventuelle behandlingsanlegg.

Anlegg som ikke skal benyttes til etterdrift eller til andre formål skal rives. Gjerder som sikrer gass- og sigevannsanlegg og øvrige anlegg som fortsatt skal være i drift, skal ikke fjernes.

2.2.8 Dokumentasjon

Når avslutningen av deponiet er gjennomført, skal følgende dokumentasjon foreligge og oversendes Fylkesmannen:

- Ajourførte tegninger av eksisterende installasjoner og anlegg.

- b) Plan over nøyaktig plassering (koordinater) av alle prøvepunkter for overvann, grunnvann og sigevann. Alle prøvepunkter skal angis med en entydig merking.
- c) Plan over nøyaktig plassering (koordinater) av målepunkter for setninger. Alle målepunkter skal ha en entydig merking.

2.3 Særskilte krav for etterdrift

Med etterdriftsfasen menes tiden fra godkjent avslutning og frem til det tidspunkt deponiet, i henhold til Fylkesmannens vurdering, ikke lenger kan medføre skadevirkninger på miljøet og menneskers helse.

2.3.1 Drift av sigevannsanlegg

Det skal hvert femte år, i forbindelse med utvidet prøveprogram, gjennomføres en vurdering av behovet for fortsatt drift av eksisterende sigevannsbehandlingsanlegg og tiltak for oppgradering av anlegget.

2.3.2 Drift av overvannssystem

Overvannssystemene skal vedlikeholdes og rehabiliteres eller utvides etter behov, slik at minst mulig overvann tilføres deponiet.

2.3.3 Drift av gassanlegg

Der hvor Fylkesmannen har stilt krav om etablering av gassanlegg, skal det hvert femte år gjennomføres en vurdering av behovet for fortsatt drift av eksisterende gassanlegg og tiltak for oppgradering av anlegget.

Gassanlegget skal drives og vedlikeholdes så lenge det produseres tilstrekkelig gass til drift av fakkell. Eventuelt opphør av gassuttak skal godkjennes av Fylkesmannen i forkant.

Etter nedleggelse av gassanlegget skal det foretas emisjonsmålinger på deponiets overflate. På steder med høy emisjon skal det iverksettes tiltak for å begrense utlekkingen av gass og lukt fra deponiet. Driftsansvarlig skal vurdere å gjennomføre tettingsarbeider eller etablering av et metanoksidasjonsfilter.

Oppsamling, behandling og utnyttelse av deponigass skal utføres på en slik måte at helse- eller miljøfare ikke oppstår. Det forutsettes at anlegget rehabiliteres jevnlig.

2.3.4 Drift av anlegg og tekniske installasjoner

Alle anlegg og tekniske installasjoner skal driftes og vedlikeholdes slik at disse ikke representerer noen fare for mennesker og natur.

Konsesjonshaverne eller selskapets eiere er ansvarlige for etterdrift i minst 30 år etter avslutningstidspunktet.

2.4 Krav til kontroll og overvåkning i avslutnings- og etterdriftsfasen

2.4.1 Krav til prøvetaking og analyse

All måling, prøvetaking og analyse skal gjennomføres etter Norsk Standard eller annen anerkjent internasjonal standard. Prøver skal analyseres av laboratorium akkreditert etter EN 45000-normen eller tilsvarende. Fylkesmannen kan kreve endret omfang av måleparametere og hyppighet ved behov.

2.4.2 Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider som fremgår av fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift av deponigass- og sigevannsanlegg i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.4.3 Avslutningsfasen

Kontroll og overvåking i avslutningsfasen skal være i henhold til fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram for driftsfasen. Eventuelle endringer i prøvetakingsprogram må avklares med Fylkesmannen i forkant av iverksettelse.

Overvåkingsprogrammet skal dekke overvåking av deponiets sigevann, potensielt berørte overflatevann og grunnvann i henhold til SFTs veileder TA 2077/2005. Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannsløkkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel.

2.4.4 Etterdriftsfasen

Deponiet skal også i etterdriftsfasen ha et overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann i henhold til avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg III og SFTs veileder TA 2077/2005. Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannsløkkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel.

2.4.5 Toppdekke og setninger

Toppdekket skal kontrolleres for sprekker, huller og erosjon minimum en gang i året. Setningsmålinger skal gjennomføres minimum hvert tredje år. Huller og sprekker skal tettes og skader på grunn av erosjon skal utbedres fortløpende. Setninger som medfører dammer på overflaten skal utbedres slik at overvannet føres bort fra deponiet.

2.4.6 Overvann

Overvannsledninger, overvannskummer, overvannsgrøfter, bekkeinntak og bekkelukkinger skal kontrolleres minst to ganger i året og nødvendige utbedringer foretas etter behov.

Overvannets innhold av forurensningskomponenter skal overvåkes ved regelmessig prøvetaking oppstrøms og nedstrøms deponiet. i henhold til fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram.

2.4.7 Sigevann

Sigevannsledninger og kummer skal kontrolleres minimum en gang i året og nødvendig rengjøring og utbedringer foretas etter behov.

Sigevannsmengden skal registreres kontinuerlig. Sigevannets innhold av forurensningskomponenter skal overvåkes ved regelmessig prøvetaking av innløp og utløp til renseanlegget eller ved påslippspunkt til kommunalt nett i henhold til fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram. Fullt overvåkingsprogram skal gjennomføres hvert femte år, også for parametere som ikke tidligere har vært påvist.

2.4.8 Grunnvann

Grunnvannsbrønner skal kontrolleres minimum en gang i året (skader, tetthet o.l.) og utbedringer foretas etter behov.

Grunnvannets innhold av forurensningskomponenter skal overvåkes ved regelmessig prøvetaking oppstrøms og nedstrøms deponiet i henhold til fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram.

2.4.9 Deponigass

Deponigassanlegget med gassbrønner og ledningsanlegg skal kontrolleres minimum fire ganger i året. Gassmengde og konsentrasjon skal innstilles slik at uttaket av deponigass er mest mulig optimalt til enhver tid.

Metanemisjonen fra deponiets overflate skal kontrolleres minimum en gang i året og utbedringer av toppdekket skal foretas etter behov.

Ledningsanlegg og kummer for overvann, vann, spillvann og el kabler skal kontrolleres en gang i året for deponigass. Ved konsentrasjoner over 1 prosent metan (CH₄) skal det gjennomføres tiltak for å hindre spredning av deponigass gjennom ledningsnett og grøftesystemet.

2.5 Opphør av etterdrift

2.5.1 Søknad om opphør av etterdriftsfasen

Når resultatet av kontroll- og overvåkingsprogrammet viser at deponiet ikke lenger er til skade for mennesker og natur, kan driftsansvarlig sende søknad til Fylkesmannen om at etterdriftsfasen skal opphøre.

2.5.2 Dokumentasjon

Ved søknad om opphør av etterdriftsfasen skal følgende dokumentasjon oversendes Fylkesmannen:

- a) Oppsummering av analyseresultater/rapporteringsdata for de fem siste årene.
- b) Risikovurdering av deponiets påvirkning på mennesker og nærmiljøet og faren for fremtidige hendelser som kan påvirke miljøet og mennesker.
- c) Beskrivelse av tiltak for å avslutte etterdriftsfasen (riving av anlegg, fjerning av infrastruktur og gjerder, oppfylling, terrengarrondering, beplantning o.l.).
- d) Revidert reguleringsplan med bestemmelser dersom det har skjedd endringer i løpet av etterdriftsperioden.
- e) Oversikt som viser gjennomførte avslutnings- og etterdriftstiltak.

2.5.3 Inspeksjon før opphør av etterdriftsfasen

Fylkesmannen skal foreta inspeksjon før opphør av etterdriftsfasen kan aksepteres.

Tittel:	Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall		Vilkårssett nr. 3
Bedrift:	GLT-Avfall iks	Gitt dato :	21.12.2009
Anlegg:	NYTT DEPONI		
Sted:	Dalborgmarka i Gjøvik kommune	UTM-nord/øst:	6737550 / 589565

3. Særskilte vilkår for nytt deponi

Tillatelsen gjelder nytt deponi på Dalborgmarka i "Kategori 2: Deponi for ordinært avfall" i henhold til avfallsforskriften kapittel 9, § 9-5. Ny forskrift med forbud mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall gjelder fra 1.7.2009, avfallsforskriften § 9-4 a). Det er satt ytterligere krav i pkt 3.1.

Tillatelsen gjelder til tilgjengelig deponivolum er fylt opp. Tilgjengelig deponivolum følger av begrensninger i deponeringshøyde og -areal fastsatt gjennom pr dato gjeldende reguleringsplan for avfallsdeponiet.

Fylkesmannen forutsetter at kommunen til enhver tid har sikret at arealbruk og oppfyllingshøyde samsvarer med plan- og bygningslovens bestemmelser.

3.1 Avfall som kan deponeres

Tillatelsen omfatter deponering av avfall som oppfyller mottakskriteriene i avfallsforskriften, vedlegg II for inert avfall, ordinært avfall samt farlig avfall som kan samdeponeres med ordinært avfall.

Tillatelsen er likevel begrenset til følgende typer:

1. Ordinært avfall, jf. definisjon i avfallsforskriften § 9-3 punkt f:

- restavfall fra husholdninger
- restavfall fra næringer

2. Farlig avfall i egne celler:

- kasserte utstyr som inneholder fri asbest (EAL 160212)
- asbestholdige isolasjonsmaterialer (EAL 170601)
- avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoff (EAL 120116)
- slam fra oljeutskillere (EAL 130503)
- kromholdig slam (EAL 040106)

3. Inert avfall, jf. definisjon i avfallsforskriften § 9-3 punkt g og vedlegg II.

3.2 Behandling av avfall før deponering

Alt avfall skal være behandlet før deponering, jf. avfallsforskriften kapittel 9, § 9-6. Behandlingen skal sikre at avfallens innhold av organiske materiale ikke overstiger forskriftens krav til maksimum innhold⁵.

Avfall som lett kan materialgjenvinnes skal ikke deponeres.

⁵ Fastsettes med endring av forskriften iht SFTs strategi for deponiforbud for nedbrytbart avfall

3.3 Særskilte krav til deponeringen

- Farlig avfall som omfattes av denne tillatelsen til deponering (jf. vilkår 3.1.2), skal deponeres i egne celler avsatt til dette formål. Cellene skal være avmerket på kart. Avfallet skal være deklarerert i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Det skal være etablert rutiner som sikrer at deponiet fører kontroll med dette og at videre behandling av deklarasjonsskjemaer skjer på forskriftsmessig måte.
- Deponering av ristgods og sand fra sandfang (EAL 190801 / 190802)
Avfallet skal være avvannet før deponering.
- Deponering av gips (EAL 170802)
Gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall.
- Deponering av asbest (EAL 160212/ EAL 170601)
Asbest skal deponeres i egen celle avsatt til dette formål. Samdeponering av asbestholdig avfall klassifisert som farlig avfall og annet asbestholdig avfall tillates. Avfallet skal være emballert ved mottak og leveranser skal som hovedregel være varslet. Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale. Det skal ikke utføres noe arbeid på deponiet/cellen som kan føre til utslipp av fiber (f.eks. boringer).
- Deponering av slam fra oljeutskillere (130503)
Slam fra oljeutskillere må avvannes og komposteres før deponering i celler avsatt til farlig avfall.
- Deponering av avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoffer (121116)
Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale dersom det er fare for støvflukt. Deponeringen skal skje i celler der det ikke deponeres organisk avfall.
- Deponering av forurensede masser
Forurensede masser som legges på deponi skal ikke ha så høye totalkonsentrasjoner av noe stoff at det regnes som farlig avfall etter avfallsforskriften kapittel 11 vedlegg 3. Forurensede masser skal overholde grenseverdiene for utlekkingspotensial for farlig avfall til ordinært deponi (se avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II pkt. 2.3.1).

Lett forurensede masser med egnede egenskaper tillates brukt som overdekningsmasse, til brannmurer og interne veier som erstatning for rene masser.

3.4 Registrering og kontroll ved mottak av avfall til deponi

Alt avfall som deponeres skal registreres, loggføres og veies før deponering, jf. 9-12. Registreringen skal til en hver tid tilpasses myndighetenes krav til rapportering.

Det skal gjennomføres kontroll av alt avfall som mottas. Kontrollen skal avdekke om forskriftens bestemmelse om behandling av avfallet er oppfylt før deponering og om avfallets innhold er i strid med tillatelsen.

Mottakskontrollen skal minimum følge kravene fastsatt i vedlegg II, § 9-11 i avfallsforskriften. Det presiseres at dersom avfallet er ført opp i den europeiske avfallslisten med avfallskoder for både farlig og ikke farlig avfall (speilinn ganger) må avfallsprodusenten, jf. § 9-2 o), dokumentere hvilken klassifisering avfallet skal ha (for eksempel slagge fra forbrenning EAL 190111/190112).

3.5 Beskyttelse av jord og vann

3.5.1 Tiltak for å redusere sigevannsmengden

Minst mulig sigevann skal dannes i et deponi utover den vannmengden som trengs for å opprettholde en eventuell gassproduksjon. Det skal være størst mulig grad av oppsamling av det sigevannet som likevel oppstår.

Bedriften skal ha kontroll med innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet. Rent overflatevann fra tilstøtende arealer eller innsig av rent grunnvann skal ikke tilføres sigevannsnett, men ledes separat utenom deponiet.

Det skal sørges for kontroll med inntrengningen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrenses ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering. Oppsamling av sigevann og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet skal dokumenteres gjennom overvåkningsprogrammet og vannbalanseberegninger.

3.5.2 Tiltak mot utlekking av sigevann

Fylkesmannen har innvilget dispensasjon fra kravene til dobbel bunntetting på den aktive delen av deponiet i henhold til vedtak av 13.1.2004 i sak 2003/5803 471 OST med bakgrunn i de geologiske forholdene.

Alle nye deponiceller og nye deponiområder skal oppfylle kravene til dobbel bunntetting i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg I, punkt 3. Metodene som blir benyttet for å etterkomme bunntettingskravene, skal være å se på som de beste tilgjengelige teknikker (BAT).

3.6 Sigevannshåndtering

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk til deponering av avfall og avsluttet deponiareal skal samles opp. Oppsamlingssystemet skal vedlikeholdes etter fastsatte rutiner for å hindre tilgroing og sikre optimal drift.

Utslipp av miljøgifter er i utgangspunktet uønsket. Forurenset sigevann skal samles opp og behandles dersom det er nødvendig for å oppnå påkrevd utslippskvalitet basert på resipientens tåleevne, jf. avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg I, pkt. 2.

Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kost/nytte vurdering. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke er satt spesifikke grenser for. Dette gjelder særskilt for utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1 til tillatelsen. Dette medfører blant annet en plikt til å gjennomføre forbedringer av f.eks. renseløsninger for sigevann dersom overvåkingsresultatene viser at dette kan bedre renseseffekten.

Sigevannshåndteringen er i dag tilknyttet kommunalt renseanlegg. Det er ikke satt spesifikke grenseverdier for påslipp til kommunalt nett, men kommunen kan stille krav til påslipp iht. forurensingsforskriften kapittel 15A.

3.7 Deponigass

Bedriften skal ha regelmessig kontroll med diffuse utslipp av deponigass etter fastsatte rutiner, og om nødvendig iverksette avbøtende tiltak. Bedriften skal jevnlig evaluere gassuttakets effektivitet og vurdere behov for oppgraderingstiltak.

Deponigass skal samles opp for energiutnyttelse fra alle deponiceller med signifikant gassproduksjon. Oppsamlingsanlegget skal dimensjoneres, bygges og drives for et miljømessig optimalt gassuttak, tilpasset deponiets størrelse og forventet/beregnet gasspotensial. Bedriften skal jevnlig evaluere gassuttaksanleggets effektivitet og vurdere behov for oppgraderingstiltak. Eventuelt opphør må godkjennes av Fylkesmannen i forkant.

Oppsamling, behandling og utnyttelse av deponigass skal utføres på en slik måte at helse- eller miljøfare ikke oppstår.

3.8 Oppfylling og drift

3.8.1 Oppfylling

Utformingen av deponiet skal sørge for at stabiliteten i avfallsmassen og tilknyttede strukturer sikres, særlig for å forebygge utglidninger, samt at faren for setninger reduseres.

Avfallet skal deponeres i celler og slik at det areal som er i bruk blir så lite som mulig.

Hver celle skal avsluttes og midlertidig overdekkes med tette masser eller kunstig membran før en ny celle påbegynnes.

Så lenge det deponeres nedbrytbart avfall på deponiet eller tidligere deponert avfall i samme celle bidrar til å opprettholde en gassproduksjon, skal oppfyllingen og driften legges til rette for en best mulig gassoppsamling og – behandling.

Deponert avfall skal komprimeres minimum samme dag og deponiceller i bruk skal dekkes til etter behov, men minimum ukentlig.

Både komprimeringsgrad og frekvens på tildekkingen av avfallet må tilpasses avfallstype i forhold til risiko for miljøulemper, betydning for deponiets gassproduksjon og klimatiske forhold og konkretiseres i bedriftens driftsrutiner.

Masser som benyttes til midlertidig tildekking av avfallet skal være egnet til formålet. For å hindre at det oppstår tette barrierer for vanngjennomstrømming nede i deponiet, må massene ha en høy permeabilitet.

Det skal foretas årlige registreringer og utbedringer av setninger i deponiet.

3.8.2 Drift

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet. Disse skal sikre at kravene i avfallsforskriften og denne tillatelsen overholdes.

Bedriften skal til enhver tid ha en oppdatert driftsplan som omfatter ovennevnte prosedyrer og rutiner.

Eventuelle senere endringer som foretas ved oppfyllingen av deponiet, må varsles Fylkesmannen.

3.9 Kontroll og overvåking

3.9.1 Oversikt over deponiets utvikling og vannbalanse

Bedriften skal årlig lage en oversikt over deponiets utvikling som viser det areal som avfallet opptar, avfallsvolumer og avfallssammensetning, deponeringsmetoder, varighet av deponeringen og deponiets gjenværende kapasitet.

På bakgrunn av resultater fra øvrig overvåking, skal bedriften utarbeide et vannbalanseregnskap for siste kalenderår. Meteorologiske data som er nødvendig for dette skal samles inn på deponiet eller nærmeste meteorologiske stasjon.

3.9.2 Overvåking av sigevann, overflatevann og grunnvann

Bedriften skal ha et overvåkingprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann i henhold til avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II og SFTs veileder TA 2077/2005. Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannlekkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel.

For sigevann og overflatevann skal det tas blandprøver så langt som mulig, som er representative for den gjennomsnittlige sammensetningen i perioden siden forrige prøvetaking.

Prøvetaking og analyser skal utføres i henhold til Norsk Standard. Dersom Norsk Standard ikke finnes, kan annen standard benyttes. Minimumskrav til prøvetakings- og analysefrekvens i deponiets driftsfase fremgår av tabellen:

Overvåkingstema	Frekvens
Sigevannsmengde	Kontinuerlig
Sigevannets sammensetning	Kvartalsvis
Overflatevannets mengde	Kvartalsvis
Overflatevannets sammensetning	Kvartalsvis
Grunnvannsnivå	Hver sjettede måned
Grunnvannets sammensetning (kontrollbrønner)	Kvartalsvis

Bedriften har ansvar for å påse at overvåkningsprogrammet er tilstrekkelig til å avdekke eventuelle uakseptable utslipp fra deponiet til omgivelsene.

Bedriften er også pliktig til å sørge for at resultat av all overvåking vurderes av faglig sakkyndig. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

En årlig sammenstilling og vurdering av overvåkingsresultatene skal kunne forevises forurensningsmyndigheten på forespørsel.

3.12.3.3.3 Overvåking av deponigass

Det skal gjennomføres regelmessig kontroll av gassproduksjon og gasslekkasje fra deponiets overflate tilpasset deponiets innhold av biologisk nedbrytbart avfall. Overvåkingen skal være representativ for hver seksjon av deponiet.⁶ Hyppighet og metodikk skal beskrives i miljøkontrollprogrammet og minimum tilfredsstillende kravene i avfallsforskriftens vedlegg III.

Uttak av deponigass og innhold av metan skal måles kontinuerlig. Overvåkingen av deponigassuttaket skal for øvrig tilpasses kravene til rapportering jf vilkår 1.9.

Samtidig varsles det at krav om måling av deponigassens sammensetning utover innhold av metan kan komme.

⁶ Forskriften stiller krav om at overvåkingen av *gassdannelse* må være representativ for hver seksjon av deponiet.

Tittel:	Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall		Vilkårssett nr. 4
Bedrift:	GLT-Avfall iks	Gitt dato:	21.12.2009
Anlegg:	SORTERINGSANLEGG OG MELLOMLAGRING		
Sted:	Dalborgmarka i Gjøvik kommune	UTM-nord/øst:	6737580 / 589500

4. Særskilte vilkår for sorteringsanlegg og mellomlagring

4.1 Generelt

Vilkårene gjelder sorteringsanlegget på hovedanlegget på Dalborgmarka. Anlegget kan ta imot avfall for sortering og mellomlagring fra næringsliv og husholdninger.

All sortering, omlasting og mellomlagring av avfall (både usortert og sortert) skal foregå på en forurensningsmessig forsvarlig måte.

4.2 Sorteringsanlegg

Anlegget skal være utformet slik at det ikke kan medføre forurensning til jord, vann eller avløpsnett.

All håndtering av avfall skal tilrettelegges for høyest mulig sorteringsgrad, slik at høyest mulig gjenvinningsgrad oppnås. Mengden restavfall etter sortering skal minimaliseres.

Avfall til deponi skal i henhold til § 9-11 i avfallsforskriften tilfredsstillende kravene i kapittel 9 vedlegg II.

Anlegget skal ha tilstrekkelige rutiner for mottakskontroll for å hindre innblanding av ulovlig avfall. Dette må kunne dokumenteres. Mottakskontrollen må inkludere visuell kontroll før og etter lossing. Dersom ulovlig avfall mottas ved anlegget skal dette registreres som et avvik. Det ulovlige avfallet skal videreleveres til et godkjent mottaks- eller behandlingsanlegg for denne type avfall så snart som mulig.

4.3 Mellomlagring av avfall

Det tillates mellomlagring av sortert avfall i påvente av ekstern disponering, intern bruk eller deponering. Eksempel på avfallsfraksjoner som kan mellomlagres:

- Sortert trevirke (rent, behandlet, impregnert)
- bygg- og anleggsavfall
- metall
- brennbart avfall
- hageavfall/kompost

Lagring kan skje utendørs på en slik måte at dette ikke strider med reguleringsbestemmelsene for området.

Lager skal sikres mot selvantennelse og brann.

Fraksjoner skal lagres separat og overdekkes/emballeres etter behov for å unngå flygeavfall og støvulemper.

Omlasting og mellomlagring av avfall skal foregå på tett dekke og ellers på en miljømessig og forurensningsmessig forsvarlig måte. Avfallet skal ikke tilføres overflatevann, og eventuell avrenning fanges opp av system for sigevannsbehandling.

Impregnert trevirke er farlig avfall og må håndteres etter avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Mengden impregnert trevirke på mellomlager skal holdes så lav som mulig.

Avfallet som ligger på lager skal disponeres så raskt som mulig og senest innen **12 mnd.** etter mottak. Det skal være kontroll med mengder som tas inn og ut av lager. Farlig avfall kan oppbevares i inntil **6 mnd.**

4.4 Forurensede masser

Det skal være et eget separat mottak/mellomlager for forurensede masser og masser med ukjent innhold. Forurensede masser fra ulike områder må ikke blandes sammen.

Mottak, mellomlagring og behandling skal skje på tette dekker med oppsamling av sigevann. Sigevannet som oppstår skal må behandles slik at avløpet minst er i overensstemmelse med kravene i forurensningsforskriften § 15-7 før vannfasen når sigevannssystemet.

Mellomlagring fra mottak til videre disponering eller behandling skal være kortest mulig og ikke overstige 90 dager.

Virksomheten må til enhver tid kunne dokumentere massenes innhold i henhold til liste over prioriterte stoffer, jfr. **vedlegg I**. Forurensede masser klassifisert som farlig avfall kan ikke mellomlagres med mindre det gis dispensasjon fra Fylkesmannen etter fremlagt søknad.

Tittel:	Tillatelse til mottak, håndtering og deponering av avfall		Vilkårssett nr. 5
Bedrift:	GLT-Avfall iks	Gitt dato:	21.12.2009
Anlegg:	GJENVINNINGSTASJONER		
Sted:	Dalborgmarka Gjenvinningsstasjon, Gjøvik	UTM-øst / nord:	589450 / 6737900
	Biri Gjenvinningsstasjon, Gjøvik	UTM-øst / nord:	586810 / 6758700
	Snertingdal Gjenvinningsstasjon i Gjøvik	UTM-øst / nord:	575250 / 6750150
	Vinjarmoene Gjenvinningsstasjon, Nordre Land	UTM-øst / nord:	557350 / 6744750
	Åmot Gjenvinningsstasjon, Nordre Land	UTM-øst / nord:	557400 / 6762090
	Hov Gjenvinningsstasjon, Søndre Land	UTM-øst / nord:	573000 / 6730480
	Kraby Gjenvinningsstasjon, Østre Toten	UTM-øst / nord:	602350 / 6727030
	Prøvenfeltet i Vestre Toten	UTM-øst / nord:	587470 / 6731340

5. Særskilte vilkår for gjenvinningsstasjoner

5.1 Generelt

Vilkårene gjelder mottak, mellomlagring og drift av kommunale mottak på ovenfornevnte lokaliseringer.

Det er ikke tillatt med noen form for deponering av avfall på gjenvinningsstasjonene.

5.2 Tillatte avfallsfraksjoner

Avfallsfraksjoner som kan tas i mot er f.eks. glass, hvitevarer, metaller, klær, papir, papp, plast, trevirke, EE-avfall, hageavfall, sortert og usortert restavfall, samt farlig avfall.

GLT-Avfall har tillatelse til innsamling av gule bokser med smittefarlig og stikkende/skjærende avfall fra sykehjem, sykehus, leger, veterinærer og tannleger. Dette skal snares mulig, og i sommerhalvåret senest innen 1 uke, sendes til destruksjon ved godkjent anlegg.

Tillatelsen tillater ikke håndtering av følgende avfallstyper:

- Eksplosive stoffer
- Selvantennende stoffer
- Infeksjonsfremmende stoffer
- Radioaktive stoffer.

5.3 Utforming og drift

Gjenvinningsstasjonene skal inngjerdes og holdes låst utenom åpningstidene.

Ved innkjørsel til gjenvinningsstasjonene skal det være oppslagstavle som angir åpningstider, avfallstyper som kan leveres og andre relevante leveringsbetingelser.

I åpningstiden skal anlegget være betjent av personale med tilstrekkelig kompetanse. Utstyr for brannslukking skal være tilgjengelig. Se også vilkårssett 1.

All håndtering av avfall skal tilrettelegges for høyest mulig sorteringsgrad, slik at høyest mulig gjenvinningsgrad oppnås. Mengden restavfall etter sortering skal minimaliseres.

Det skal være kontroll med mengder som mellomlagres. Dette skal disponeres så raskt som mulig og senest innen 12 måneder etter mottak. Avfall som skal til deponi kan mellomlagres maksimalt 1 måned, og blandet usortert avfall i maksimalt 3 virkedager.

5.3.1 Beskyttelse mot vannforurensning

Områder for utendørs lagring av avfall skal være godt oppgruset eller ha fast dekke. Overflatevann fra faste dekker skal føres til kommunalt avløp eller disponeres på annen måte etter tillatelse fra kommunen.

Det bør foretas tiltak som beskytter avfallet mest mulig mot nedbør, eksempelvis ved at det oppbevares under tak, tildekking av containere og lignende.

Alt avfall, unntatt hage- og parkavfall bør samles i containere for videretransport, eller samles i en bygning som kan lukkes.

Hage- og parkavfall kan mellomlagres på stasjonen. Lagringstiden for ubehandlet hage- og parkavfall skal begrenses tidsmessig ut fra hensynet til mottatt mengde og fare for avrenning og luktulempere. Slikt avfall skal derfor fjernes minst 2 ganger i sommerhalvåret.

5.3.2 Beskyttelse mot luftforurensning

Hvis lagring av avfall skaper uforutsette luktproblemer må det gjøres tiltak for luktredusering.

5.4 Farlig avfall

For kommunale mottak for farlig avfall gjelder standardiserte krav, jf. avfallsforskriften kapittel 11, vedlegg 2.

5.4.1 Forebygging

Håndtering av farlig avfall skal foregå slik at forurensning ikke oppstår. GLT-Avfall plikter å gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå forurensning. Tiltakene skal være basert på en systematisk vurdering av forurensningspotensialet ved anleggene.

Farlig avfall som oppbevares i påvente av levering/henting/behandling skal sikres slik at det ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient. Eventuelt spill skal kunne samles opp. Oppsamlet spill og/eller vann som er forurenset fra farlig avfall, skal håndteres som farlig avfall.

5.4.2 Beredskap og varsling

GLT-Avfall skal ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage eller stanse akutt forurensning ved/fra gjenvinningsstasjonene. Beredskapsplikten omfatter også utstyr til å fjerne og begrense virkningen av forurensningen og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Det skal f. eks. til enhver tid eksistere tilstrekkelig lager med absorpsjonsmidler og annet nødvendig utstyr, inklusiv verneutstyr, for å kunne ta hånd om spill og lekkasjer av farlig avfall.

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i samsvar med Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.

5.4.3 Deklarering

Ved mottak av farlig avfall fra **virksomheter** skal GLT-Avfall påse at avfallsbesitter har deklarerert avfallet. Avfallsbesitter er selv ansvarlig for at deklarasjonen er korrekt utført, jf. avfallsforskriften § 11-12.

Ved mottak av farlig avfall fra **husholdninger** skal GLT-Avfall deklarasjon avfallet. Farlig avfall fra husholdninger skal være deklarasjon senest i det avfallet forlater GLT-Avfall.

Består en leveranse av flere avfallstyper, skal det være minst én deklarasjon for hver avfallstype.

5.4.4 Mellomlagring av farlig avfall

Med lagring av farlig avfall menes oppbevaring av farlig avfall på lager i påvente av transport til godkjent gjenvinning eller sluttbehandling, eller til annet anlegg godkjent av SFT eller Fylkesmannen.

Farlig avfall som oppbevares i påvente av levering/ henting før behandling eller annen disponering, skal sikres slik at det farlige avfallet ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient. Eventuelt spill skal kunne samles opp. Det skal etableres tette oppsamlingstanker for flytende avfall som lagres. Disse skal ha tilstrekkelig kapasitet.

Farlig avfall kan oppbevares i inntil 6 måneder før viderelevering skal finne sted.

Farlig avfall skal lagres slik at inspeksjon, kontroll og håndtering kan utføres på en enkel og rasjonell måte. Farlig avfall skal lagres slik at det lett kan flyttes, f. eks på paller. Stoffer som ikke kan samlastes skal lagres på adskilte områder.

5.5 Asbestholdig avfall

Ved levering skal avfallet være innpakket i tett bestandig emballasje. Emballasje skal være merket i samsvar med Arbeidstilsynets forskrift om asbest § 15. Hvis avfaller ikke er emballert skal leveransen avvises.

Avfallet må håndteres og lagres uten at emballasjen skades på en slik måte at asbestfibre kan frigis til atmosfæren.

Avfallet skal deponeres på fyllplass med godkjenning for denne type avfall.

Arbeidstilsynets forskrifter om asbest må være kjent, og nødvendige yrkeshygieniske forholdsregler innarbeidet i driftsinstruksen.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte stoffer.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktaborbromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloretan	TRI
Muskylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Musketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT

Vedlegg 2

Øvre grenseverdier for forurenset masse til deponi.

Stoff	mg/kg
Arsen	1 000
Bly	2 500
Kadmium	1 000
Kvikksølv	1 000
Kobber	25 000
Sink	25 000
Krom (III)	25 000
Krom (VI)	1 000
Nikkel	2 500
∑PCB7	50
DDT	50
∑PAH16	2 500
Benzo(a)pyren	100
Alifater C8-C10	20 000
Alifater > C10-C12	20 000
Alifater > C12-C35	20 000
DEHP	5 000
Dioksiner / furaner	0,015
Fenol	25 000
Benzen	1 000
Trikloretan	1 000

Vedlegg 3

Oversikt over de viktigste forskrifter og veiledere som gjelder for nedlagte avfallsdeponier

Nedenfor er det gitt en oversikt over de lover, forskrifter og veiledninger som normalt vil komme til anvendelse for et avfallsdeponi med bl.a. tekniske anlegg for oppsamling og ev behandling av overvann, sigevann og deponigass. Listen er ikke komplett og det er den driftsansvarliges ansvar å sette seg inn i de bestemmelser som gjelder for arbeidene/ anleggene og å påse at alle krav stilt i lover, forskrifter eller i utslippstillatelsen etterfølges for de anlegg som finnes inne på deponiområdet. Det er videre den driftsansvarliges plikt å påse at eventuelle underentreprenører har satt seg inn i alle relevante bestemmelser.

Forskrift av 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 om deponering av avfall.

Stiller miljøkrav til deponiene og driften av disse.

Veileder til avfallsforskriften, TA-1951/2003

Overvåking av sigevann, TA-2077/2005

Omfatter kontroll- og overvåking av sigevann.

Veileder om finansiell garanti for avfallsdeponier, TA-2150/2006.

Lov av 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

Denne loven omfatter verneutstyr, arbeidsmiljø, sikkerhet/arbeidsmiljø i forbindelse med tekniske innretninger, kjemiske stoffer o.l.

Forskrift av 06. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Stiller krav til oppfølging og kontroll av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeider.

Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensing (forurensingsforskriften), kapittel 37 om meldeplikt etter forurensningsloven

Forskrift av 9. juli 1992 nr. 1269 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

Utslipp til den lokale resipient eller til kommunalt ledningsnett av kjemikalier o.l. som benyttes til rensing av sigevann skal varsles som akutt forurensning. Utslipp av sigevann ved strømstans eller feil ved renseanlegget varsles til Fylkesmannen.

Lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff (brann og eksplosjonsvernloven)

Veiledning om gassanlegg på fyllplasser (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap), DSB)

Kommer til anvendelse ved utførelse av bygge- og anleggsarbeider på deponier med deponigassanlegg.

Forskrift av 9. desember 1996 nr. 1242 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlige områder (ATEX-produktforskrift)

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Forskrift av 30. juni 2003 nr. 911 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer

(ATEX-brukerforskrift)

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Veiledning om fyringsanlegg for flytende og gassformig brensel

Omfatter krav til fyringsanlegg som benytter deponigass.

NEK 60079-10 Klassifisering av eksplosjonsfarlige områder

Omfatter krav til deponigassanlegg.

NEK 60079-14 Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Lov av 24. mai 1929 nr. 4 Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr

Omfatter krav til utførelse, vedlikehold og drift av elektriske anlegg og sikkerhet ved arbeid med lavspenningsanlegg.

Forskrift av 6. november 1998 nr. 1060 om elektriske lavspenningsanlegg

Plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77

Stiller krav til byggetiltak og arealplanlegging (reguleringsplaner).

Sigevannsanlegg skal sikres tilstrekkelig for å hindre fri adgang i henhold til gjeldende forskrifter for åpne vannbasseng, jf. § 83.

Et areal kan bare bebygges dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare som følge av miljøforhold, jf. § 68

Risikovurdering av forurenset grunn, SFTs veileder 99:01A,

Det skal foretas risikovurderinger i henhold til denne veilederen ved utførelse av bygge- og anleggsarbeider på nedlagte deponier.

Veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB.

Omfatter risikovurderinger i forbindelse med kommunens arealplaner og reguleringsplaner.